

Het hergebruik van een flinke energieambitie

'Ik wil mijn hele wijk energieneutraal maken,' zei Fred Gardner een jaar geleden tegen een verblufte gemeenteambtenaar in Zwaag. Daar bleef het niet bij. Het was het begin van een samenwerkingsverband, dat zich op 24 oktober als een van de eersten inschreef voor de ambitieuze tender 'Trajectaanpak Woningbouw' van Energiesprong. Om je hiervoor in te schrijven is een huizenhoge energieambitie nodig. Daaraan ontbreekt het inzenders niet. Trouwens, evenmin aan lol in samenwerken en het hebben van een lange adem.

Door Marleen Buwalda

Trajectaanpak Woningbouw is namelijk een pittige oproep, waarschijnlijk de zwaarste die Ivo Opstelten van Energiesprong tot nu toe in het leven heeft geroepen. Het daagt samenwerkende partijen uit om minimaal 30 nieuwe of bestaande woningen zo aan te pakken, dat ze een energiereductie van tenminste 60% opleveren en daarna eenzelfde hoeveelheid woningen voor een 80%-reductie. 'Je kunt merken dat we het maximale aan het vragen zijn,' zegt Ivo Opstelten. Op de openingsdag van de Trajectaanpak Woningbouw komen er slechts vier inzendingen binnen, terwijl ze elkaar anders verdringen zodra een oproep start. Hij weet dat er aan aandacht en ambitie geen gebrek is. De eerdere informatiebijeenkomsten voor de trajectaanpak zaten vol en ook zijn er al tien technische haalbaarheidsstudies naar hetzelfde thema verricht. Koplopers uit de markt weten de uitdagingen van Energiesprong te vinden, maar bereiken hier hun grenzen. Waar ligt dat aan?

Kennis en ervaring hergebruiken

Energiesprong vraagt altijd om hoge ambities en prikkelt innovatieve samenwerking, vaak voor een eenmalig experiment. De trajectaanpak vraagt niet alleen de tot nu toe hoogste energieambitie van 80%-reductie, maar legt ook een claim op een samenwerking: na de eerste ronde, moet men op voor de tweede. Doel is uiteraard om de opgedane kennis en ervaring wat betreft technieken en procesvernieuwing te hergebruiken en breder toepasbaar te maken. Het vormt een hink-stap-sprong die mensen helpt naar een hoger einddoel, want vaak durven de meesten niet eens te kijken naar een energiereductie van 80%.

Ambitie als olievlek

De ambitie van Fred Gardner groeide uit tot een samenwerking tussen bewonerscoöperatie Duurzaam Zwaag, de gemeente Hoorn, installatiebedrijf Schouten Techniek, bouwbedrijf VDM en Produbo, dat regisseur wil zijn voor iedereen die te maken krijgt duurzame renovaties. Zijn wijk in Zwaag, bestaande uit 289 woningen, is gebouwd in de jaren zeventig en energetisch zo lek als een mandje. Hier duurzaam renoveren is ervaring opdoen voor een enorm potentieel in Nederland. Het is opvallend dat in Zwaag 25 particuliere koplopers zijn

verenigd. Helemaal als je bedenkt wat ze ervoor over hebben: '60% energiereductie is nog wel uit te rekenen in terugverdientijd,' zegt Timo Spijkerboer van Produbo. 'Maar dat lukt niet met die 80%. Daarvoor moet je meer willen, bijvoorbeeld wooncomfort.' En eigenlijk nog wel meer dan dat, geeft hij toe. 'Vooral enthousiasme. Er is bij ons een bewoner die simpelweg zijn energiemeter terug wil zien lopen. Dat heeft niets met een technische benadering te maken, vanuit je huis energie leveren is geweldig.'

Ivo Opstelten ziet het ook: 'Er wordt al jaren beweerd dat zulke hoge ambities technisch wel haalbaar zijn, maar dat het om een ander probleem gaat. Het is economisch nog lang niet rendabel.'

'Het geeft een bult energie'

Uit Montferland in de Achterhoek klinken andere geluiden. 'Wij zien dat er veel meer mogelijk is dan wanneer je alleen maar naar de markt luistert,' zegt Arjan ter Bogt van Woningstichting Bergh. 'Iedereen zegt dat een EPC van 0,0 onhaalbaar is, maar we hebben een passief huis in Beek neergezet voor 3000 euro meer dan we anders zouden hebben betaald (bij een EPC van 0,4). Hij vindt de trajectaanpak 'een enorme uitdaging en het geeft een bult energie. Leuk dat er ook drie jaar een gebruiker/bewoner moet worden gemonitord, want daardoor doet bij ons ook Hogeschool Arnhem Nijmegen mee.' Zijn consortium is omvangrijk, met 14 partners. Het plan omvat 63 sloop-nieuwbouwwoningen.

Voor nieuwbouw ligt de hoge ambitie dichterbij dan voor bestaande bouw. De tender biedt dan ook plaats voor drie nieuwbouw- en zeven renovatietrajecten, die binnen drie jaar gerealiseerd moeten zijn. Hiervoor is 4,3 miljoen euro beschikbaar.

Informatie op www.energiesprong.nl - 'Nieuwe oproepen'.